

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ολοκληρωμένο σύστημα γεωπληροφορικής για την αντιμετώπιση του δάκου της ελιάς

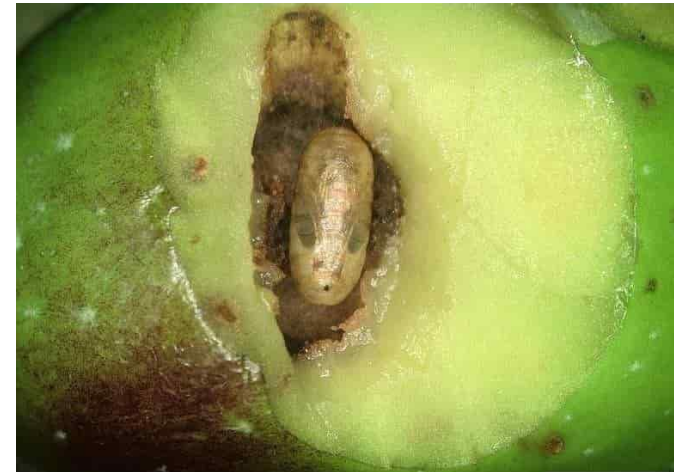
Θανάσης Κίζος

Η ελαιοκομία στην Ελλάδα

- Σημαντική οικονομική δραστηριότητα.
- Η Ελλάδα τρίτη μεγαλύτερη παραγωγός ελαιολάδου (300.000 τόνοι).
- Απασχολούνται 500.000 οικογένειες – 2.800 ελαιοτριβεία.
- Βιωσιμότητα μειονεκτικών περιοχών – διατήρηση κοινωνικής συνοχής.
- Περιβαλλοντικά οφέλη (προστασία εδαφών από διάβρωση).
- Διατήρηση ελληνικού τοπίου.

Ο δάκος (*Bactrocera oleae*)

- Είναι ο σοβαρότερος εχθρός της ελιάς.
- Ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση της παραγωγής ελαιολάδου και βρώσιμης ελιάς.
- Υψηλή οικονομική ζημιά.

Η δακοκτονία στην Ελλάδα

- Από το 1950 εθνικό πρόγραμμα δακοκτονίας.
- 6.500 εκατομμύρια στρέμματα σε 36 Περιφερειακές Ενότητες.
- Ετήσιο κόστος: 24.000.000 ευρώ.
- Μέθοδος Berlese:
  - 1^ο στάδιο → Τοποθέτηση ειδικών παγίδων με ελκυστική ουσία σε επιλεγμένα σημεία του ελαιώνα και καταμέτρηση των δάκων μέσα σε αυτές ανά πέντε ημέρες.
  - 2^ο στάδιο → Βάσει του αριθμού των δάκων στις παγίδες αποφασίζεται η διενέργεια στοχευμένων δολωματικών ψεκασμών με χημικά σκευάσματα.

Αδυναμίες προγράμματος δακοκτονίας

- Μη αυτόματη ροή δεδομένων μετρήσεων αριθμού εντόμων στις παγίδες προς τους επόπτες.
- Καθυστερήσεις – σφάλματα.
- Αλλαγή θέσης των παγίδων από τους εργατοτεχνίτες προς πιο προσβάσιμα σημεία.
- Συμπλήρωση μετρήσεων χωρίς επίσκεψη στην παγίδα.
- Ελλιπής σχεδιασμός ψεκασμών: συνήθως ψεκάζονται μεγαλύτερες περιοχές από ό,τι χρειάζεται.
- Σπατάλη πόρων, περιβαλλοντική επιβάρυνση, ανάπτυξη ανθεκτικότητας.

Απαιτήσεις για ένα ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης της δακοκτονίας

- Αυτοματοποίηση ροής μετρήσεων εντόμων προς τον επόπτη.
- Καταγραφή ψεκασμών.
- Περιβάλλον υποστήριξης σχεδιασμού και παρακολούθησης ψεκασμών.
- Ευχρηστία.
- Χαμηλό κόστος.
- Υφιστάμενο προσωπικό.

Ολοκληρωμένο σύστημα γεωπληροφορικής

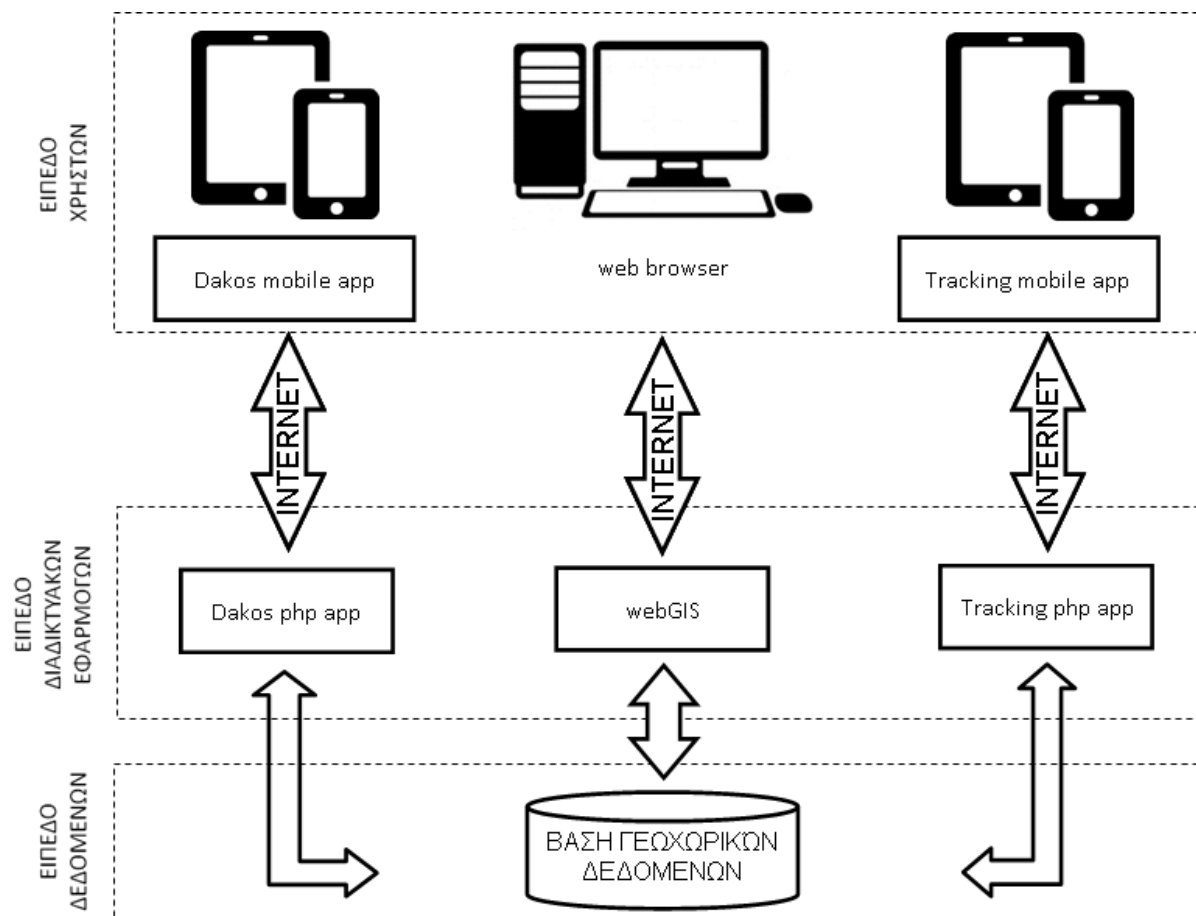
- Καταγραφή θέσης, χαρτογραφική απεικόνιση και καταγραφή μετρήσεων των δακοπαγίδων.
- Καταγραφή, χαρτογραφική απεικόνιση και παρακολούθηση της διαδικασίας των ψεκασμών σε πραγματικό χρόνο.
- Διαχείριση και χαρτογραφική απεικόνιση γεωγραφικών δεδομένων που σχετίζονται με τη δακοκτονία.
- Καταγραφή μετεωρολογικών δεδομένων.
- Αξιοποίηση «έξυπνων» κινητών συσκευών χαμηλού κόστους και διαδικτυακής χαρτογραφίας.

Μέρη του συστήματος

- Βάση γεωχωρικών δεδομένων (geospatial database)
- Εφαρμογή καταγραφής δακοπληθυσμού (Dakos mobile app).
- Εφαρμογή καταγραφής ψεκασμών (Tracking mobile app).
- Διαδικτυακό σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών (webGIS)

Αρχιτεκτονική του συστήματος

Χρήστες

- Παγιδοθέτες. Αλληλεπιδρούν με τη Dakos mobile app μέσω smart phone χαμηλού κόστους με σύνδεση στο internet (παρέχεται).
- Χειριστές ψεκαστικών μηχανημάτων. Ενεργοποιούν την Tracking mobile app μέσω smart phone χαμηλού κόστους με σύνδεση στο internet (παρέχεται).
- Επόπτες δακοκτονίας. Αλληλεπιδρούν από τον προσωπικό τους υπολογιστή με το webGIS με τη χρήση ενός φυλλομετρητή ιστού (web browser).

Βάση γεωχωρικών δεδομένων

- Κεντρικό σημείο αποθήκευσης και διαχείρισης δεδομένων.
- Κεντρικό σημείο επικοινωνίας όλων των υπολοίπων υποσυστημάτων και εφαρμογών.
- Διαχειρίζεται δεδομένα για:
  - Παγιδοθέτες
  - Οχήματα ψεκασμού
  - Περιοχές
  - Ελαιώνες
  - Παγίδες
  - Μετρήσεις δακοπληθυσμού
  - Θέσεις οχημάτων
  - Μετεωρολογικές μεταβλητές

Dakos mobile app

- Έλεγχος πρόσβασης με χρήση κωδικού.
- Απεικονίζει χαρτογραφικά δεδομένα υποβάθρου.
- Καταγραφή των θέσεων των δακοπαγίδων.
- Καταγραφή και διαβίβαση στοιχείων για την καταμέτρηση εντόμων και τον καθαρισμό των δακοπαγίδων.
- Δυνατότητα λειτουργίας off-line (όταν δεν είναι δυνατή η σύνδεση στο internet).
- Ενεργοποίηση δυνατότητας καταγραφής μέτρησης όταν η συσκευή πλησιάσει την παγίδα.

Dakos mobile app

Σύνδεση

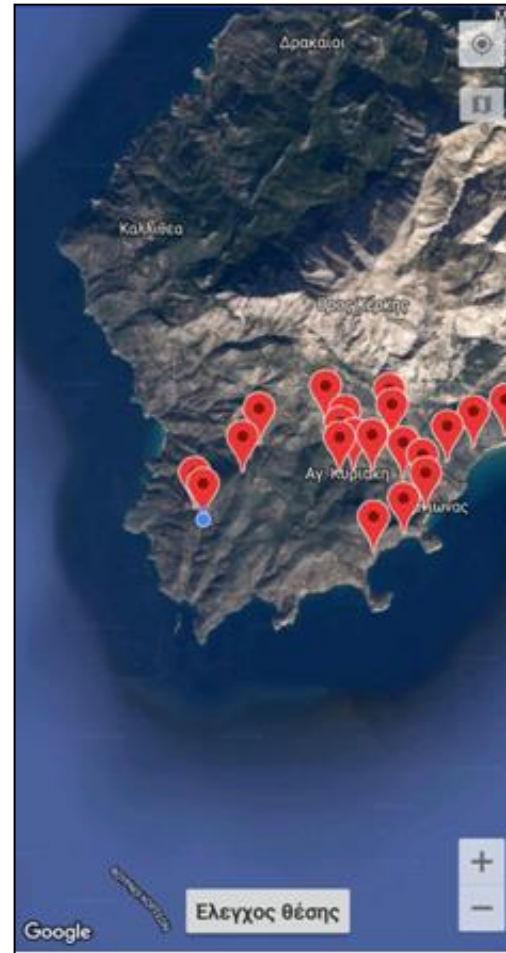
Όνομα χρήστη:
User

Κωδικός χρήστη:

ΣΥΝΔΕΣΗ

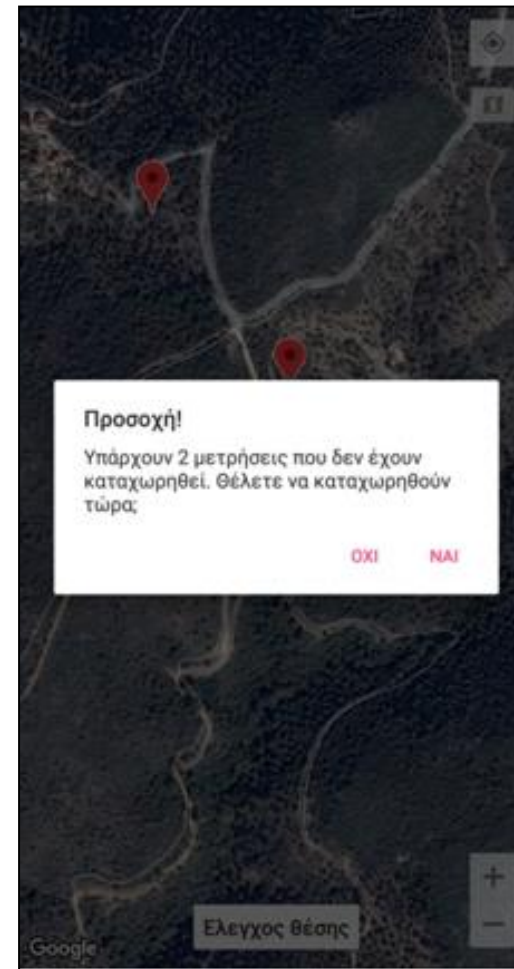
Version 0.5.3

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
q w e r t y u i o p
a s d f g h j k l
z x c v b n m
123 ☺ < QWERTY > ↵

Dakos mobile app

Σύνολο Δάκων:	13
Θηλυκά:	5
Φάρμακο:	Θειική αμμωνία
Καταχώρηση	
Πίσω στον χάρτη	

Tracking mobile app

- Ρύθμιση ταυτότητας οχήματος άπαξ.
- Ενεργοποίηση και λειτουργία σε κατάσταση αδράνειας (sleep mode) για εξοικονόμηση μπαταρίας.
- Καταγραφή και διαβίβαση θέσης οχήματος ψεκασμού ανά 5 μέτρα.
- Σύνδεση στο internet για λειτουργία real time.

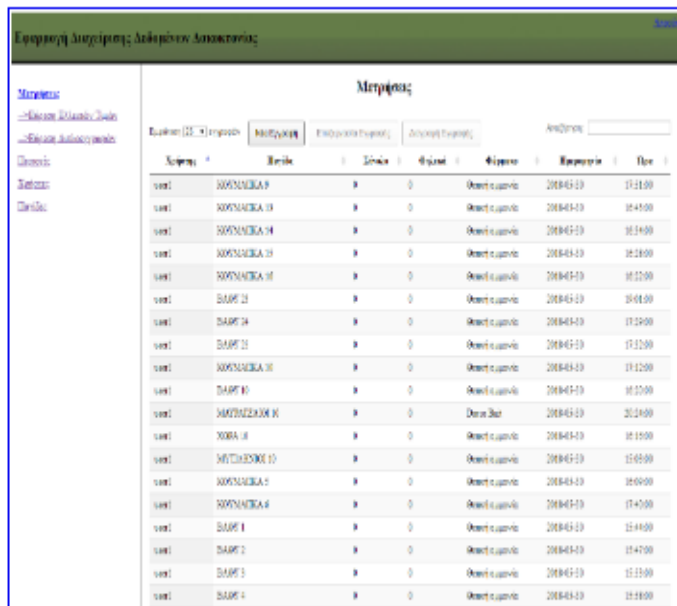
Διαδικτυακό σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών (webGIS)

- Χρήση φυλλομετρητή ιστού (web browser) από desktop PC.
- Λειτουργικότητα μέσω δύο ανεξάρτητων εφαρμογών με διαφορετικό έλεγχο πρόσβασης και δικαιώματα :
  - Εφαρμογή διαχείρισης δεδομένων
  - Εφαρμογή παρακολούθησης δακοκτονίας

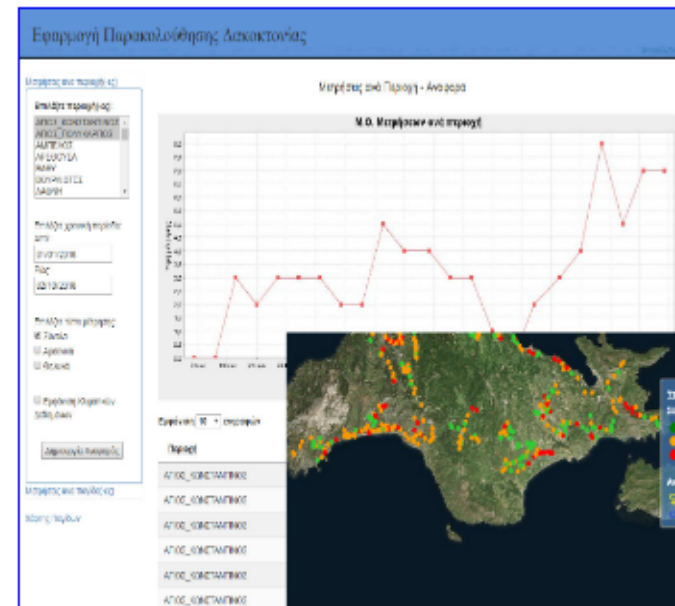
Διαδικτυακό σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών (webGIS)

<http://dakos.aegean.gr>

Εφαρμογή Διαχείρισης

(Επεξεργασία τιμών μετρήσεων, χρηστών, δακοπαγίδων, κλιματικών δεδομένων)

Εφαρμογή Παρακολούθησης

(Δημιουργία αναφορών/διαγραμμάτων μετρήσεων ανά περιοχή/δακοπαγίδα, χαρτογραφική απεικόνιση)

Εφαρμογή διαχείρισης δεδομένων

- Πρόσβαση και επεξεργασία στα πρωτογενή δεδομένα της βάσης γεωχωρικών δεδομένων.
- Διαχείριση στοιχείων χρηστών / οχημάτων.
- Ρύθμιση ενεργών παγίδων ανά έτος.
- Διαχείριση ελλিপών τιμών δακοπληθυσμού.
- Διαχείριση μετεωρολογικών μεταβλητών.

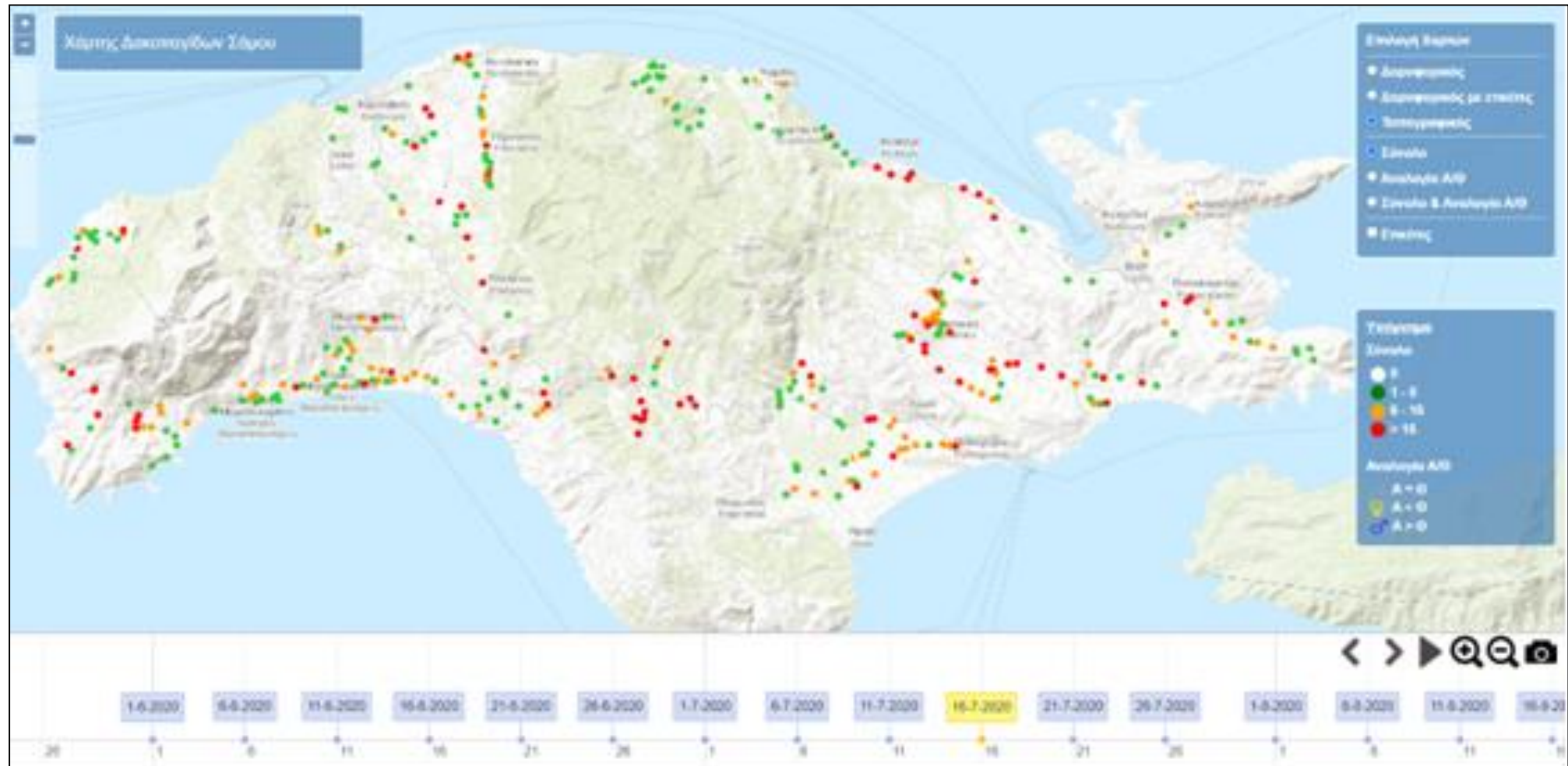
Εφαρμογή παρακολούθησης δακοκτονίας

- Δημιουργία αναφορών δακοπληθυσμού (ανά παγίδα, ανά περιοχή).
- Δημιουργία διαγραμμάτων δακοπληθυσμού (ανά παγίδα, ανά περιοχή) με δυνατότητα εμφάνισης μετεωρολογικών δεδομένων.
- Χαρτογραφική απεικόνιση παγίδων.
- Χαρτογραφική απεικόνιση διαδρομών οχημάτων ψεκασμού.

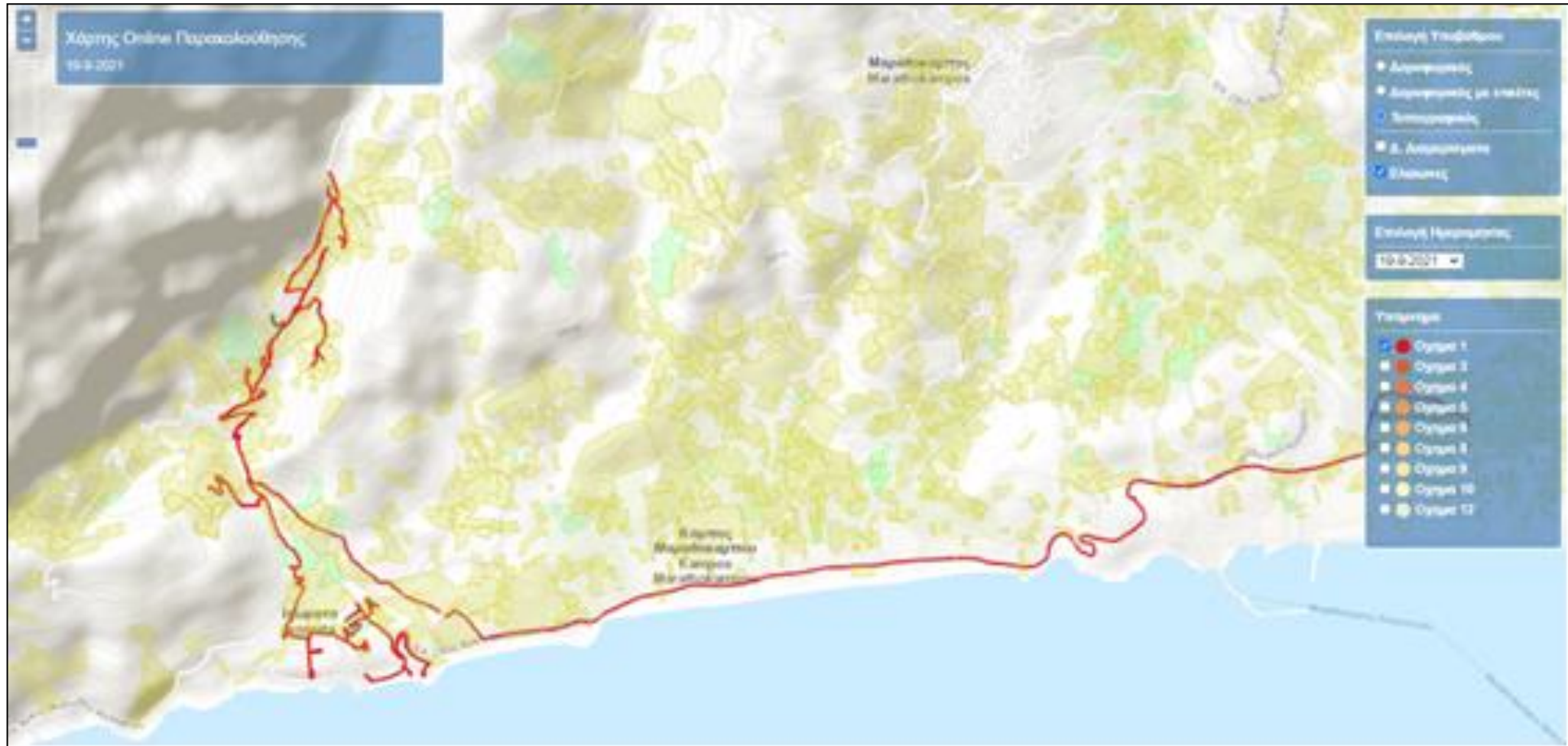
Διάγραμμα δακοπληθυσμού

Χαρτογραφική απεικόνιση δακοπληθυσμού

Χαρτογραφική απεικόνιση διαδρομών ψεκασμών

Χρήση του συστήματος

- Από τον Ιούνιο του 2017 το σύστημα χρησιμοποιείται κάθε έτος στη ζώνη ευθύνης της ΔΑΟΚ Π.Ε. Σάμου (ν. Σάμος, Ικαρία, Φούρνοι).
- Επίσης έχει χρησιμοποιηθεί σε επιλεγμένες περιοχές:
  - Χανίων [2019, 2020]
  - Ρεθύμνης [2019, 2020]
  - Ηρακλείου [2019, 2020]
  - Λασιθίου [2019, 2020]
  - Τριφυλίας [2019, 2020]
  - Αργολίδας [2020]
  - Λέσβου [2021]

ΔΑΟΚ Σάμου

- 40 περιοχές δακοκτονίας
- 22.799 ελαιώνες / 611 βιολογικής καλλιέργειας
- Ανά έτος εγκαθίστανται 470 δακοπαγίδες (κατά μέσο όρο) με αυξητική τάση.
- Ανά έτος διενεργούνται 12.800 μετρήσεις (κατά μέσο όρο) με αυξητική τάση.

Αριθμός	2017	2018	2019	2020	2021
# παγίδων	398	421	500	499	534
# μετρήσεων	10.679	10.688	13.911	14.373	14.319

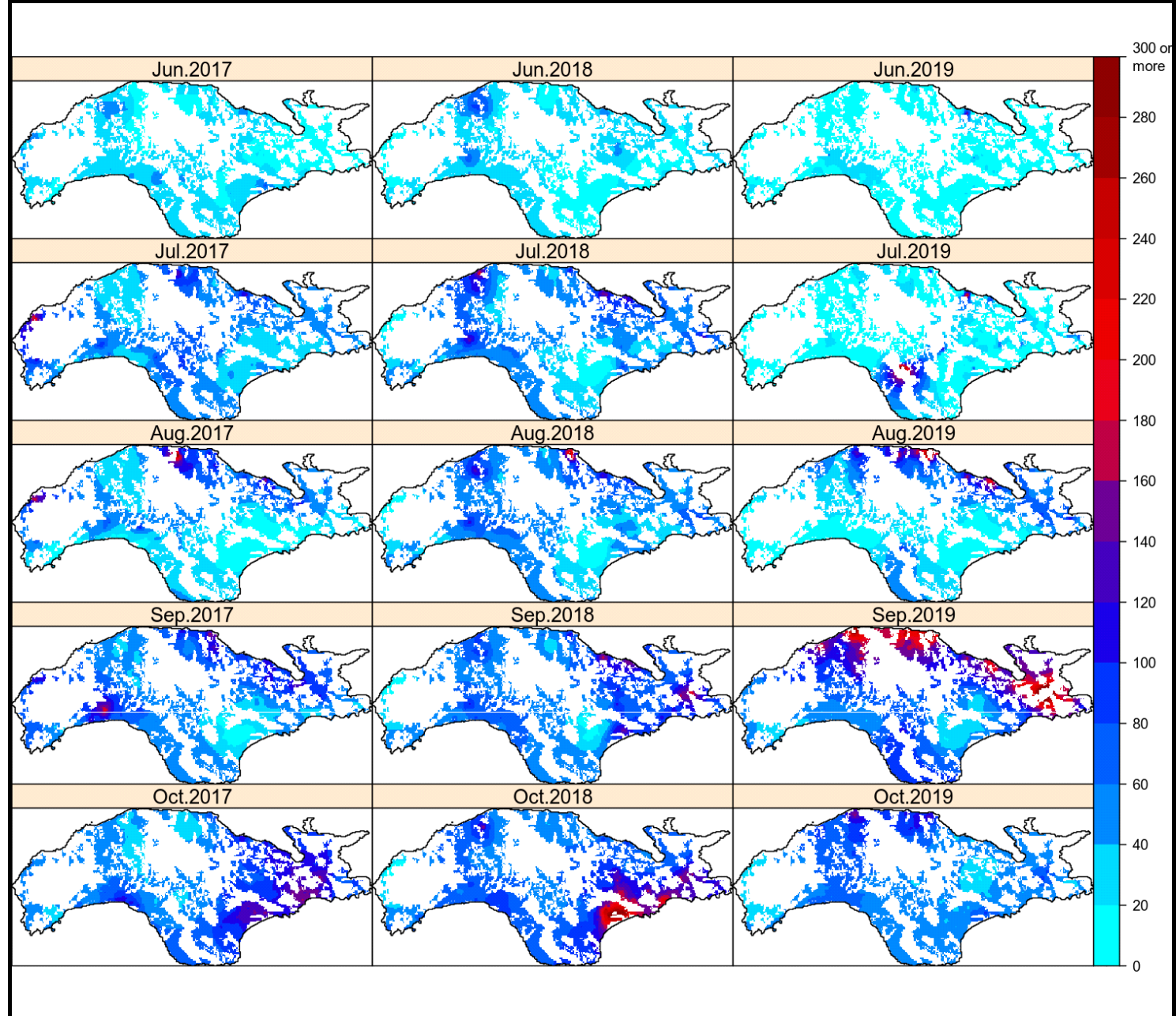
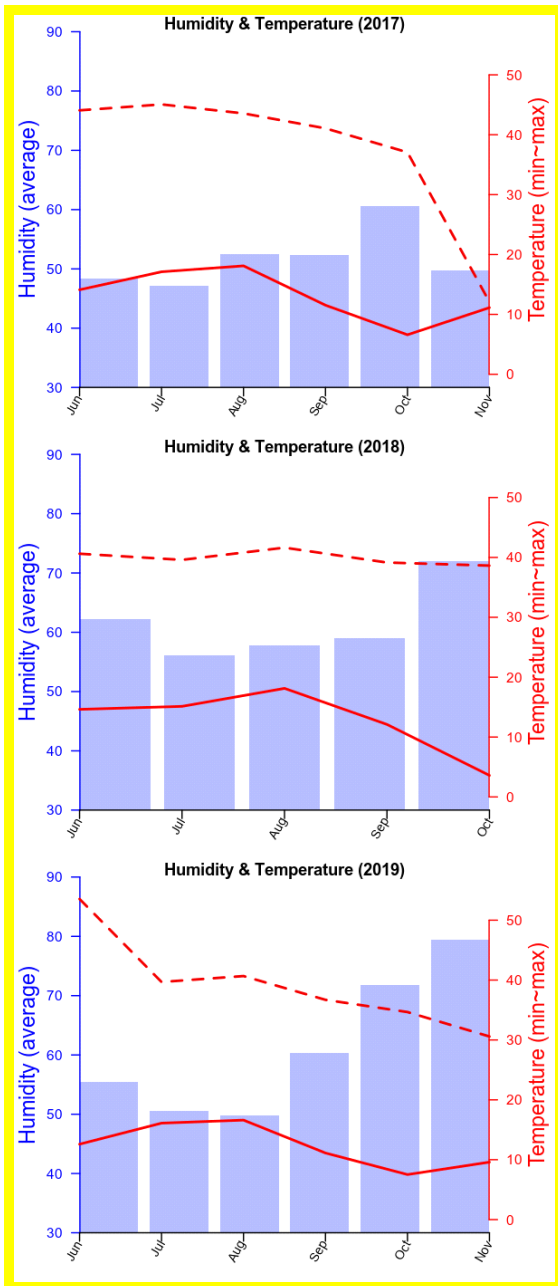
ΔΑΟΚ Σάμου

Στοιχεία για την εκτίμηση του δακοπληθυσμού και της αναλογίας αρσενικών/θηλυκών ανά μήνα για τα πέντε έτη χρήσης του συστήματος (2017-2021)

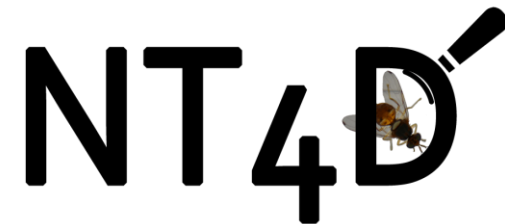
	2017		2018		2019	
	A/Θ	Σύνολο	A/Θ	Σύνολο	A/Θ	Σύνολο
Ιούνιος	1,93	7.647	1,42	18.458	1,83	3.976
Ιούλιος	1,35	19.245	1,30	21.456	1,77	6.176
Αύγουστος	1,21	15.242	1,30	19.817	1,32	23.135
Σεπτέμβριος	1,19	23.062	1,24	25.022	1,17	37.973
Οκτώβριος	0,94	25.196	1,11	20.103	1,18	34.883
Σύνολο		90.392		104.856		106.143
	2020		2021			
	A/Θ	Σύνολο	A/Θ	Σύνολο		
Ιούνιος	1,15	6.071	1,56	9.173		
Ιούλιος	1,21	21.452	1,38	21.403		
Αύγουστος	1,31	22.186	1,40	11.887		
Σεπτέμβριος	1,23	35.796	1,15	20.398		
Οκτώβριος	1,27	30.640	1,19	36.952		
Σύνολο		116.145		99.813		

Αποτελέσματα

- Αυτοματοποιημένη διαβίβαση στοιχείων δακοπληθυσμού και διαδρομών ψεκασμών σε κεντρική βάση γεωχωρικών δεδομένων.
- Ενιαία διαχείριση δεδομένων και παρακολούθηση δακοκτονίας από περιβάλλον διαδικτυακής χαρτογραφίας (webGIS).
- Δυνατότητα διενέργειας υπολογισμών χωρικής ανάλυσης για την κατανόηση της εξάπλωσης του δάκου και το σχεδιασμό της δακοκτονίας.
- Παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο των ψεκασμών με δυνατότητα λήψης μέτρων αν χρειαστεί (αποφυγή βιολογικών ελαιώνων).
- Δυνατότητα υπολογισμού περιοχής που έχει ψεκαστεί (buffering).

Χρηματοδότηση

Έργο: «NT4D: Πιλοτική εφαρμογή Νέων Τεχνολογιών για την παρακολούθηση και έλεγχο των πληθυσμών του Δάκου σε διάφορες ελαιοκομικές περιοχές της Ελλάδας» (2018-2020).

Κύριος Ανάδοχος: Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός “ΔΗΜΗΤΡΑ”.

Χρηματοδότηση: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

<https://nt4d.nagref-cha.gr>